

โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วย คณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ และเป็นกลไกหลักของประเทศในการให้บริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบสำคัญในอันที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุข และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและท้องถิ่น ดังนั้น การที่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นจะมีความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุขหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับการประพฤติปฏิบัติของคณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน หากคณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีคุณธรรม ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกที่จะตอบสนองคุณแผ่นดินด้วยการกระทำทุกสิ่ง เพื่อคุณประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ รณรงค์และส่งเสริมค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ แก่กฎระเบียบที่เอื้อต่อการทุจริต ใช้วิธีการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรมอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติตามมาตรการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ประกอบกับอนุสนธิคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) ได้กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ประมวลขึ้นจากข้อเสนอแนะของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนผู้รับบริการจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปใช้เป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติ เพื่อเป็นเครื่องกำกับความประพฤติของตน ได้แก่

๑. พึงดำรงตนให้ตั้งมั่นในศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และมีความรับผิดชอบ
 ๒. พึงปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบ
 ๓. พึงให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
 ๔. พึงปฏิบัติหน้าที่โดยยึดผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างคุ้มค่า
 ๕. พึงพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม ได้ยึดถือเป็นแนวทางสำหรับประพฤติตนและเป็นหลักการในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจและพัฒนาบุคลากรในสังกัด สามารถนำหลักคุณธรรม จริยธรรมไปพัฒนาคุณภาพชีวิตในประจำวัน และประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม จึงได้จัดทำโครงการ ฯ นี้ขึ้นมา

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับคณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม ได้นำหลักคุณธรรม จริยธรรม ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานได้อย่างเหมาะสม

๒.๒ เพื่อให้คณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกัน รวมทั้งได้เปิดโลกทัศน์ในการศึกษาองค์ความรู้ใหม่ ๆ

๒.๓ เพื่อเผยแพร่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ให้คงอยู่และสืบทอดต่อไป

๓. เป้าหมาย

๓.๑ คณะผู้บริหาร	จำนวน ๔	คน
๓.๒ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างประจำ	จำนวน	๑๑ คน
๓.๔ พนักงานจ้าง	จำนวน	๑๐ คน
๓.๕ พนักงานจ้างเหมาบริการ	จำนวน	๘ คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	๓๓ คน

๔. วิธีดำเนินการ

- ๔.๑ วางแผนภายในองค์กรเพื่อหาแนวทางในการจัดอบรมและเสนอโครงการ
- ๔.๒ ติดต่อประสานวิทยากร
- ๔.๓ ดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการ ฯ
- ๔.๔ ติดตามรายงานผลการดำเนินโครงการ ฯ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ๗ เดือน มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.

๖. สถานที่ดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

๗. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานปลัด อบต.บ้านทาม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ คณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม ได้นำหลักคุณธรรม จริยธรรม ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานได้อย่างเหมาะสม

๙.๒ คณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกัน รวมทั้งได้เปิดโลกทัศน์ในการศึกษาองค์ความรู้ใหม่ๆ

๑๐. การประเมินผลโครงการ

๑๐.๑ ประเมินจากการสังเกต และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๑๐.๒ แบบประเมินความพึงพอใจ

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางสาว เบญจวรรณ หล้าสมบูรณ์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

- ความเห็นของหัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

.....
.....

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวธัญญ์นรี คล่องแคล่ว)
หัวหน้าสำนักปลัดฯ

- ความเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

.....
.....

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายวีระชัย รมณีรัตน์กุล)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

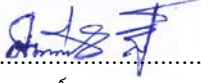
- ความเห็นของผู้บริหารคนที่ ๑

.....
.....

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายประเสริฐ เพราะบุญ)
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

- ความเห็นของผู้บริหารคนที่ ๒

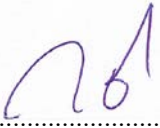
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายศักดิ์ชัย ทารัญ)

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

- ความเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติ
(นายกนก บำรุงโลก)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

ตารางกำหนดการโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
ในวันอังคารที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๓

เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

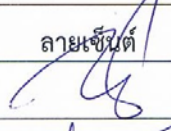
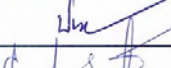
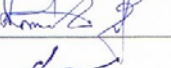
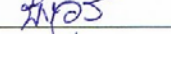
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

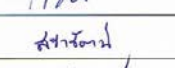
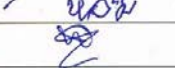
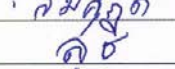

เวลา	กิจกรรม
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	- ลงทะเบียน ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	- พิธีเปิดการอบรม โดย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.	- ฟังธรรมบรรยาย เรื่อง “การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม” โดย พระครูวิมลศิริสาร เจ้าอาวาสวัดอรัญญไพโรศรี
๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ฟังการบรรยาย เกี่ยวกับ “คุณธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ” โดย นายวีระชัย รมณีรัตน์กุล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	ฟังการบรรยาย เกี่ยวกับ “จริยธรรมของผู้ผู้นำ (Ethical for Leadership)” โดย นายกนก บำรุงโลก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม และ นายประเสริฐ เพาะบุญ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	- ฟังการบรรยาย เรื่อง “กฎหมายที่พนักงาน อบต.ควรทราบ” โดย นายวีระชัย รมณีรัตน์กุล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	พิธีปิด

หมายเหตุ อาจมีการปรับเปลี่ยนเวลาตามความเหมาะสม

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 ของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม
 วันอังคารที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๓
 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

ผู้ร่วมประชุม

ลำดับ	ชื่อ	สกุล	ตำแหน่ง	ลายเซ็น
๑	นายกนก	บำรุงโลก	นายก อบต. บ้านทาม	
๒	นายประเสริฐ	เพาะบุญ	รองนายก อบต. บ้านทาม	
๓	นายศักดิ์ชัย	ทาร์ญ	รองนายก อบต. บ้านทาม	
๔	นางบังอร	นฤทัย	เลขานุการนายก อบต. บ้านทาม	

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
๑	นายวีระชัย รัมย์ย์รัตนกุล	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม		
๒	นางอนงค์นาถ แก้วแก่น	ผู้อำนวยการกองคลัง		
๓	นายมานพ อาสาสุข	ผู้อำนวยการกองช่าง		
๔	นางธัญญ์นรี คล่องแคล่ว	หัวหน้าสำนักปลัดฯ		
๕	นางสาวเบญจวรรณ หล้าสมบูรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชก.		
๖	นางสาวกณิชนันท์ ทรศนพิศิษฐ์	นักพัฒนาชุมชน ชก.		
๗	นายกิตติพงษ์ หอมจันทร์เจริญ	นักวิชาการศึกษา ปก.		
๘	นายเสกสรร สาร	นายช่างโยธา ชก.		
๙	นางสาวศุภวรรณ ใหม่ดี	นิติกร ปก.		
๑๐	นางสาวสุรีย์รัตน์ เอื้อทิพย์สกุล	นักวิชาการตรวจสอบภายใน ปก.		
๑๑	นางสาวสรารัตน์ คงบุญ	เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ ปง.		
๑๒	นางสาวยุวดี พรหมแก้ว	ครูผู้ดูแลเด็ก ศศ.๑		
๑๓	นางสาวชนิสรา บุญนาถ	ผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร		
๑๔	นางสาวณภาพัช บุญสวัสดิ์	ผู้ช่วยนักวิชาการเงินและบัญชี		
๑๕	ว่าที่ร้อยตรีสุรศักดิ์ จังหวัดเขตร	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้		
๑๖	นายประทุม บุญจาคะ	พนักงานขับเครื่องจักรขนาดเบา		
๑๗	นายธีรนาถ ตรีเมฆ	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ		
๑๘	นางสาววาสนา ดีพา	ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็กเล็ก		
๑๙	นายสุเทพ กาทล	พนักงานขับรถรับส่งผู้ป่วยฯ		
๒๐	นายประสิทธิ์ ชุ่มมงคล	พนักงานขับรถยนต์ส่วนกลาง		
๒๑	นายกลัยหอม ราชพฤกษ์	คนงานประจำรถขยะ		
๒๒	นายพงษ์ศักดิ์ เพราะพริ้ง	คนงานประจำรถขยะ		
๒๓	นายอานนท์ สมปอง	จ้างเหมาผู้ช่วยช่างไฟฟ้า		
๒๔	นายสมศักดิ์ จำเริญ	จ้างเหมาประปา		
๒๕	นายสุธี ฉัตรบรรจง	จ้างเหมาประปา		
๒๖	นายสุพจน์ งามอุส่าห์	จ้างเหมาเก็บขยะ		
๒๗	นายวิชาญ รักษาทรัพย์	จ้างเหมาเก็บขยะ		
๒๘	นายเดชิต อนุาสิทธิ์	จ้างเหมาพนักงานขับรถเอนกประสงค์		

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม.....

ที่.....ปจ.๗๖๗๐๑.๑/.....วันที่.....๒ มกราคม ๒๕๖๓.....

เรื่อง...เชิญเข้าร่วมโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม.....

เรียน คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างทุกท่าน

ด้วย สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม ได้จัดทำโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม เพื่อให้ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติ ในเรื่องการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีประสิทธิภาพและสิทธิผล รวมทั้งการรับฟังปัญหา และข้อคิดเห็นในการปฏิบัติราชการ

จึงขอเชิญ คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างทุกคน ร่วมโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม ในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม รายละเอียดโครงการที่แนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และเข้าประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

(นางสาวธัญญ์นรี คล่องแคล่ว)

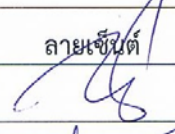
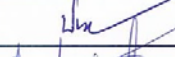

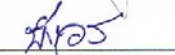
หัวหน้าสำนักงานปลัด

(นายวีระชัย ร่มณีย์รัตนากุล)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

รายชื่อรับทราบการจัดโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

ผู้ร่วมประชุม

ลำดับ	ชื่อ	สกุล	ตำแหน่ง	ลายเซ็น
๑	นายกนก	บำรุงโลก	นายก อบต. บ้านทาม	
๒	นายประเสริฐ	เพาะบุญ	รองนายก อบต. บ้านทาม	
๓	นายศักดิ์ชัย	ทาร์ญ	รองนายก อบต. บ้านทาม	
๔	นางบังอร	นฤทัย	เลขาญการนายก อบต. บ้านทาม	

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
๑	นายวีระชัย วัฒนียรัตน์กุล	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม		
๒	นางอนงค์นาถ แก้วแก่น	ผู้อำนวยการกองคลัง		
๓	นายมานพ อาสาสุข	ผู้อำนวยการกองช่าง		
๔	นางธัญญ์นรี คล่องแคล่ว	หัวหน้าสำนักปลัดฯ		
๕	นางสาวเบญจวรรณ หล้าสมบูรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชก.		
๖	นางสาวกณิษฐ์ ทรรคนพิศิษฐ์	นักพัฒนาชุมชน ชก.		
๗	นายกิตติพงษ์ หอมจันทร์เจริญ	นักวิชาการศึกษา ปก.		
๘	นายเสกสรร สาธ	นายช่างโยธา ชก.		
๙	นางสาวศุภวรรณ ไหมดี	นิติกร ปก.		
๑๐	นางสาวสุรีย์รัตน์ เอื้อทิพย์สกุล	นักวิชาการตรวจสอบภายใน ปก.		
๑๑	นางสาวสรารัตน์ คงบุญ	เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ ปง.		
๑๒	นางสาวยุวดี พรหมแก้ว	ครูผู้ดูแลเด็ก ศศ.๑		
๑๓	นางสาวชนิสรา บุญนาถ	ผู้ช่วยนักวิชาการเกษตร		
๑๔	นางสาวณภภาภัช บุญสวัสดิ์	ผู้ช่วยนักวิชาการเงินและบัญชี		
๑๕	ว่าที่ร้อยตรีสุรศักดิ์ จังหวัดเขตร	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้		
๑๖	นายประทุม บุญจาละ	พนักงานขับเครื่องจักรขนาดเบา		
๑๗	นายธีรนาถ ตริเมฆ	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ		
๑๘	นางสาววาสนา ดีพา	ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็กเล็ก		
๑๙	นายสุเทพ กาฬ	พนักงานขับรถรับส่งผู้ป่วยฯ		
๒๐	นายประสิทธิ์ ชุ่มมงคล	พนักงานขับรถยนต์ส่วนกลาง		
๒๑	นายกล้วยหอม ราชพฤษ์	คนงานประจำรถขยะ		
๒๒	นายพงษ์ศักดิ์ เพราะพริ้ง	คนงานประจำรถขยะ		
๒๓	นายอานนท์ สมปอง	จ้างเหมาผู้ช่วยช่างไฟฟ้า		
๒๔	นายสมศักดิ์ จำเริญ	จ้างเหมาประปา		
๒๕	นายสุธี ฉัตรบรรจง	จ้างเหมาประปา		
๒๖	นายสุพจน์ งามอุส่าห์	จ้างเหมาเก็บขยะ		
๒๗	นายวิชาญ รักษาทรัพย์	จ้างเหมาเก็บขยะ		
๒๘	นายเตชิต อุนาสิทธิ์	จ้างเหมาพนักงานขับรถเอนกประสงค์		

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ และผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง หรือระดับสูง ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง โดยการปกครองและบริหารที่ดี (Good Governance)

การปกครองและบริหารที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลนั้น ผู้บริหารงานต้องมี “ประมุขศิลป์” คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี (Good Leadership) อันเป็นคุณสมบัติที่ดี ที่สำคัญ ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ลงมาถึงหัวหน้างานทุกระดับให้สามารถปกครอง และบริหารองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ให้ดำเนินไปถึงความสำเร็จอย่างได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง และให้ถึงความเจริญ รุ่งเรือง และสันติสุข อย่างมั่นคง

คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น เป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Arts) กล่าวคือ สามารถศึกษาวิเคราะห์วิจัยข้อมูลอย่างมีระบบ (Systematic Study) จากพฤติกรรมและวิธีการปกครองการบริหาร องค์กรให้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพสูงมาแล้ว ประมวลขึ้นเป็นหลัก หรือ ทฤษฎี (Theory) ตามวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ (Scientific Method) สำหรับใช้เป็นแนวทาง การปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ให้เกิด ประโยชน์แก่การปกครองการบริหารที่ดี (Good Governance) กล่าวคือ ให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพสูงได้ เพราะเหตุนี้ ประมุขศิลป์ คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี จึงชื่อว่า เป็นศาสตร์ (Science)

นอกจากนี้ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น ยังเกิดจากการที่บุคคลได้เคยศึกษา หาความรู้ ผูกพันอบรม บ่มนิสัย และเคยปฏิบัติพัฒนาสภาวะความเป็นผู้นำที่ดี มาแต่ปางก่อน คือ แต่อดีตกาล จน หล่อหลอมบุคลิกภาพและสภาวะความเป็นผู้นำที่ดี ปลูกฝัง เพิ่มพูน อยู่ใน จิตสันดานยิ่งขึ้นต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน ประมุขศิลป์ คือ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีเช่นนี้ ชื่อว่า เป็นศิลป์ (Arts) ซึ่งก็คือ “บุญบารมี” นั้นเอง

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ นั้น ประกอบด้วยหลักธรรม ๔ ประการ คือ

๑. หลักการครองตน
๒. หลักการครองงาน
๓. หลักการครองคน
๔. หลักธรรมาภิบาล

หลักการครองตน

หลักการครองตน ประกอบด้วยหลักธรรมดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้มีความประพฤติดี คือ เป็นผู้มีความประพฤติดี และ สุขภาพจิตที่ดี

๑.๑ มีสุขภาพกายที่ดี คือ เป็นผู้มีความแข็งแรง มีท่วงท่าที่เรียบร้อย รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพเรียบร้อย ดึงงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ

๑.๒ มีสุขภาพจิตที่ดี คือ เป็นผู้มีความดีใจพอใจในงาน เป็นคนดี มีศีลธรรม ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา

ผู้มีศรัทธา หมายถึง เป็นผู้รู้จักศรัทธาบุคคล และข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่ลุ่มหลง งามภายในที่ต่างแห่งความลุ่มหลง

ผู้มีศีล คือ ผู้ที่รู้จักสำรวมระวัง ความประพฤติปฏิบัติ ทางกาย และทางวาจา ให้เรียบร้อย ดึงงาม ไม่ประพฤติเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ผู้มีสุตะ คือ ผู้ที่เรียนรู้ทางวิชาการ และได้ศึกษาค้นคว้าในวิชาชีพดี

ผู้มีจาคะ คือ เป็นผู้มีความใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ

ผู้มีวิริยะ คือ ผู้ขยันหมั่นเพียร ในการประกอบกิจการงานงานอาชีพ และ/หรือในหน้าที่รับผิดชอบ

ผู้มีสติ คือ ผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ

ผู้มีสมาธิ คือ ผู้มีจิตใจตั้งมั่น ช่มกิละสนิวัณ

ผู้มีปัญญา คือ ผู้มีปัญญารู้เห็นชอบรอบรู้ทางเจริญ ทางเสื่อมแห่งชีวิต ตามที่เป็นจริง

๒. ผู้มีกัลยาณมิตตธรรม คือ ผู้มีคุณธรรมของมิตรที่ดี ๗ ประการ คือ

๑) เป็นผู้น่ารัก (ปิโย) คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจกอบปรีย์ด้วยเมตตากรุณาพรหมวิหาร

๒) เป็นผู้น่ารักพบพูด (ครุ) คือ เป็นผู้ที่สามารถเอาเป็นที่พึ่งอาศัย เป็นที่พึ่งทางใจ

๓) เป็นผู้ไม่น่าบ่นถ้อย นำเจริญใจ (ภาวนีโย) ด้วยว่า เป็นผู้ได้ฝึกฝนอบรมตนมาดีแล้ว ควร แก่การยอมรับและยกย่องนับถือ เอาเป็นเยี่ยงอย่างได้

๔) เป็นผู้รู้จักพูดจาโดยมีเหตุผลและหลักการ (วัตตา) รู้จักชี้แจง แนะนำ ให้ผู้อื่น เข้าใจดี แจ่มแจ้งเป็นที่ปรึกษาที่ดี

๕) เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำที่ล่วงเกิน วิพากษ์วิจารณ์ ซักถาม หรือขอปรึกษาหารือ ขอ ให้คำแนะนำต่างๆ ได้ (วจนกขโม)

๖) สามารถแถลงชี้แจงเรื่องที่ลึกซึ้ง หรือเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจอย่าง ถูกต้อง และ ตรงประเด็นได้ (คัมภีรญ จะ กะถัง กัตตา)

๗) ไม่ชักนำไปในอฐานะ (โน จัญฐานะ นโยชะเย) คือไม่ชักนำไปในทางเสื่อม (อบายมุข) หรือ ไปในทางที่เหลวไหลไร้สาระ หรือที่เป็นโทษ เป็นความทุกข์ เดือดร้อน

หลักการครองงาน

หลักการครองงาน ประกอบด้วยหลักธรรม คือ อิทธิบาทธรรม ได้แก่

๔.๑ ฉันทะ ความรักงาน คือ จะต้องเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ และทั้งจะต้อง เอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงาน และ มุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ

๔.๒ วิริยะ ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วยความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการประกอบกิจการงานในหน้าที่หรือในอาชีพของตน จึงจะถึงความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าได้

๔.๓ จิตตะ ความเป็นผู้มีใจจดจ่ออยู่กับการงาน ผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มี ประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการงานที่ทำ และมุ่งกระทำงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสำเร็จ ไม่ทอดทิ้งหรือวางธุระเสียกลางคัน ไม่เป็นคนจับจด หรือทำงานแบบทำๆ หยุดๆ

หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ “ติดตามผลงาน และ/หรือ ตรวจงาน” หน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กรของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้กิจการงาน ทุกหน่วยดำเนินตามนโยบายและแผนงาน ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๔.๔ วิมังสา ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการปฏิบัติงานของตนเอง และของผู้เกี่ยวข้องหรือของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ว่า ดำเนินไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้หรือไม่ ได้ผลสำเร็จ หรือมีความคืบหน้าไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงไร มีอุปสรรคหรือปัญหาที่ควรได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงาน หรือวิธีการบริหารกิจการงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างไร ขั้นตอนนี้เป็น การนำข้อมูลจากที่ได้ติดตามประเมินผลงานหรือตรวจงานนั้นแหละมาวิเคราะห์ วิจัย ให้ทราบเหตุผล ของปัญหาหรืออุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงาน แล้วพิจารณาแก้ไขปัญหานั้น และปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ให้ถึงความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้

อนึ่ง อิทธิบาทธรรม ข้อ “วิมังสา” คือความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการทำงาน ให้ได้ผลดีนี้ กล่าวโดยความหมายอย่างกว้าง จะเห็นมีข้อปฏิบัติที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือในการประกอบสัมมาอาชีพะ ให้ได้ผลดีและมีความเจริญมั่นคงยิ่งกว่าข้ออื่นๆ อีก ที่ในวงวิชาการบริหาร ได้ศึกษาวิจัยเห็นผลดีมาแล้ว ได้แก่

ก) เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม (Initiatives) ด้วยความคิดสร้างสรรค์ (Creative) โครงการ ใหม่ๆ ที่ เป็นประโยชน์สุขแก่หมู่คณะ สังคม และประเทศชาติ และวิธีการทำงานใหม่ๆ ให้การปกครอง การบริหาร กิจการงานได้บังเกิดผลดี มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ข) มีความคิดพัฒนา (Development) คือ เป็นนักพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ล้าหลัง หรือข้อบกพร่องในการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ค) เป็นผู้มีสำนึกในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ (Sense of Responsibilities) สูง คือ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนศักยภาพ และ สำนึกในการสร้าง ฐานะของตน และมีสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม คือต่อครอบครัว ต่อองค์กรและหมู่คณะ ที่ตนรับผิดชอบอยู่ และต่อสังคมประเทศชาติ ให้เจริญสันติสุข และมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบ ต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ ของประเทศ ชาติไทยเรา คือ สถาบันชาติ ๑ สถาบันพระพุทธศาสนา ๑ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ๑ เพราะสถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ หากสถาบันใดคลอนแคลน ไม่นั่นคง ไม่ว่า จะเป็นเพราะ ถูกศัตรูภายใน และ/หรือ ศัตรูจากภายนอกกรุกราน ย่อมกระทบกระเทือนถึงสถาบันหลักอื่นๆ ของชาติ ไทยเรา ให้พลอยคลอนแคลนอ่อนแอไปด้วย

ผู้นำที่ดี จึงย่อมต้องสำเหนียก และจักต้องมีความสำนึก ในหน้าที่ความ รับผิดชอบต่อ สถาบันหลัก ทั้ง ๓ นี้ อย่างจริงจัง และจะต้องรับช่วยกันดำเนินการ ให้ความ ค้ำครอง ป้องกัน แก้ไข บำรุง รักษา อย่างเข้มแข็งจริงจัง และต่อเนื่อง ให้เกิดความเจริญ และ ความสันติสุขอย่างมั่นคง ให้ได้

ข) มีความมั่นใจตนเอง (Self Confidence) สูง นี้หมายถึง มีความมั่นใจ โดยธรรม คือ มีความมั่นใจใน ความรู้ ความสามารถ สติปัญญาและวิสัยทัศน์ และทั้งคุณธรรม คือ ความเป็นผู้มีศีล มีธรรม อันตนได้ ศึกษาอบรมมาดีแล้ว มิใช่มีความมั่นใจอย่างผิดๆ ลอยๆ อย่างหลงตัวหลงตน ใดๆ ที่แท้จริง ตนเอง หาได้ มีคุณสมบัติและคุณธรรมดีสมจริงไม่ และจักต้องรู้จักแสดงความ มั่นใจ ในเวลาคิด พูด ทำ ให้ เหมาะสม กับกาละ เทศะ บุคคล สถานที่ และ ประชุมชน ด้วย

หลักการครองคน

หลักการครองคน ประกอบด้วยหลักธรรมดังต่อไปนี้

๑. รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตามหลักธรรม ของพระพุทธเจ้า ชื่อ “เหตุภูมิทิศ” มีเนื้อความว่า

“เหตุภูมิทิศ” คือ ทิศเบื้องต่ำ เจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชา พึงบำรุงบ่าว คือผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยสถาน ๕ คือ

๑.๑ ด้วยการจัดงานให้ตามกำลัง กล่าวคือ มอบหมายหน้าที่การงานให้ตามกำลังความรู้ สติปัญญา ความสามารถ (Put the right man on the right job – รู้จักใช้คนให้ถูกกับงาน)

๑.๒ ด้วยการให้อาหารและบำเหน็จรางวัล กล่าวคือ เมื่อทำดี ก็รู้จักยกย่องชมเชย และ/หรือ สนับสนุน อุดหนุน ให้ได้รับบำเหน็จรางวัล เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่งตามสมควรแก่ฐานะ เมื่อทำไม่ดี ก็ให้ คำตักเตือน แนะนำ สั่งสอน ให้พัฒนาสมรรถภาพให้ดีขึ้น ถ้าไม่ยอมแก้ไขพัฒนาตนให้ดีขึ้น ก็ต้องตำหนิ และมีโทษตามกฎหมายเกณฑ์ โดยชอบธรรม

๑.๓ ด้วยการรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้ กล่าวคือ ต้องรู้จักดูแลสารทุกข์ สுகดิบของ ผู้อยู่ใต้บังคับ บัญชา ไม่เป็นผู้แกล้งน้ำใจ คือไม่ปฏิบัติกับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

๑.๔ ด้วยแจกของมีรสดีแปลกๆ ให้กิน หมายความว่า ให้รู้จักมีน้ำใจแบ่งปันของกิน ของใช้ดีๆ ให้ ลูกน้อง

๑.๕ ด้วยปล่อยอินสมัย คือ รู้จักให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ลาพักผ่อนบ้าง

ส่วนบ่าว หรือลูกน้องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เมื่อเจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชา ทำนุบำรุงอย่างนี้แล้ว ก็พึงปฏิบัติอนุเคราะห์เจ้านาย ผู้บังคับบัญชาด้วยสถาน ๕ ตอบแทนด้วยเช่นกัน คือ

(๑) ลูกขึ้นทำงานก่อนนาย คือ ให้รับสนองงานผู้บังคับบัญชาด้วยความขยันขันแข็ง ธรรมดา ทำงานก่อนนาย หรือผู้บังคับบัญชา อย่างน้อย ก็มาให้ทันเวลาทำงาน ไม่มาสายกว่านาย หรือ สายกว่า เวลาทำงานตามปกติ

(๒) เลิกการทำงานที่หลังนาย คือ ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง แม้เลิก ก็ควรเลิก ที่หลังนาย หรือผู้บังคับบัญชา อย่างน้อยก็อยู่ทำงานให้เต็มเวลา ไม่หนีกลับก่อนเวลาเลิกงาน

(๓) ถือเอาแต่ของที่นายให้ คือ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ไม่คดโกงนาย หรือผู้บังคับ บัญชา ไม่ คอรัรัปชั่น ไม่เรียกร้องต้องการโดยไม่เป็นธรรม หรือเกินเหตุ

(๔) ทำงานให้ดีขึ้น คือ ต้องรู้จักพัฒนาคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการทำงาน ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง

(๕) นำคุณของนายไปสรรเสริญ คือ รู้จักนำคุณความดีของเจ้านาย ผู้บังคับบัญชา ไปยกย่องสรรเสริญ ตามความเป็นจริง ในที่และโอกาสอันสมควร

กล่าวโดยย่อ ผู้บังคับบัญชา กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา พึงปฏิบัติต่อกัน ดังค่านักปกครอง นักบริหารแต่โบราณกล่าวว่า

“อยู่สูงให้หนอนกว่า อยู่ต่ำให้หนอนหาย”

“อยู่สูงให้หนอนกว่า” หมายความว่า เป็นผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา หรือเป็นผู้นำคน พึงดูแลเอาใจใส่ ทำนุบำรุง ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หรือลูกน้องด้วยดี คือด้วยความเป็นธรรม ตามหลักธรรมของ พระพุทธเจ้า ตามที่กล่าวข้างต้นนี้ เพื่อให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีขวัญกำลังใจในการสนองงาน ได้เต็มที่ อย่าให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกท้อถอย ว่าทำดีสักเท่าใด ผู้ใหญ่ ก็ไม่เหลียวแล ดังคำโบราณท่านว่า

มีปาก ก็มีเปลา เหมือนเต่าหอย

เป็นผู้น้อย แม้ทำดี ไม่มีขลัง

หรืออย่าให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจว่า ผู้ใหญ่ไม่ ยุติธรรม มักเลือกปฏิบัติไม่เสมอภาค ดังคำที่ว่า

(เรา) ทำงานทั้งวัน ได้พันห้า

(ส่วนคนอื่น) เดินไปเดินมา ได้ห้าพัน

“อยู่ต่ำให้หนอนหาย” หมายความว่า ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ก็พึงปฏิบัติตน ต่อเจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชาด้วยดี รับสนองงานท่านด้วยความยินดี ด้วยใจจริง และทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ตามหลักธรรม คือ “เหตุภูมิทิศ” ดังที่กล่าวมาแล้ว

๒. เป็นผู้มีความสัมพันธ์ (Human Relation) ที่ดี ด้วยคุณธรรม คือ พรหมวิหารธรรม และสังคหัตถุพรหมวิหารธรรม คุณธรรมเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ๔ ประการ

(๑) เมตตา คือ ความรัก ปราบปรามที่จะทำให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข

(๒) กรุณา คือ ความสงสาร ปราบปรามให้ผู้อื่นทุกข์ เดือดร้อน ให้พ้นทุกข์

(๓) มุทิตา คือ ความพลอยยินดี ที่ผู้อื่นได้ดี ไม่คิดอิจฉาริษยากัน

(๔) อุเบกขา คือ ความวางเฉย ไม่ยินดียินร้ายเมื่อผู้อื่นถึงซึ่งความวิบัติ โดยที่เราก็อช่วย อะไรไม่ได้ ก็

ต้องปล่อยวางใจของเราเองด้วยปัญญา ตามพระพุทธพจน์ว่า “สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม”

สังคหัตถุธรรม ๔ ประการ คือ

(๑) ทาน รู้จักให้ปัน สิ่งของ ของตน แก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน

(๒) ปิยวาจา รู้จักเจรจาอ่อนหวาน คือ กล่าวแต่วาจาที่สุภาพอ่อนโยน

(๓) อัตถจริยา รู้จักประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

(๔) สมานัตตตา เป็นผู้มีตนเสมอ คือ ไม่ถือตัวเย่อหยิ่ง จองหอง อวดดี

คุณธรรม ๔ ประการนี้ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่นไว้ได้ และยังความสมัคร สมานสามัคคี ให้เกิดขึ้นระหว่างกันและกันด้วย หรือจะเรียกว่า เป็น “หลักธรรมมหาเสน่ห์” ก็ได้

หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล คือ คุณธรรมของนักปกครองนักบริหารที่ดี (Good Governance) คือ

๒.๑ หลักความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา การทำการตัดสินใจ (Decision Making) และสั่งการ (Command) ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบข้อบังคับ ขององค์กรที่ออกตามกฎหมาย ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ถูกต้อง ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ และถูกต้องตรงประเด็นตามหลักวิชา และได้รับความพึงพอใจ จากคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๒.๒ หลักความเหมาะสม คือ รู้จักคิด พุด ทำ กิจการงาน และปฏิบัติงานได้เหมาะสม ถูกกาละ เทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์ (มีสี่ปฐิธรรม)

สี่ปฐิธรรม คือ คุณธรรมของสัตบุรุษ คือคนดีมีศีลธรรม มี ๗ ประการ คือ

๓.๑ ธรรมัญญตา รู้จักเหตุ ได้แก่ ปัญญารู้เหตุแห่งทางเจริญ และทางเสื่อม เป็นต้น

๓.๒ อตถัญญตา รู้จักผล ได้แก่ ปัญญารู้ผล ที่เป็นมาแต่เหตุ หรือปัจจัยให้เกิดผลต่างๆ ตามที่เป็นจริง

๓.๓ อตตัญญตา รู้จักตน คือ รู้ภูมิธรรม ภูมิปัญญา และฐานะของตน ตามที่เป็นจริง แล้ววางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะ

๓.๔ มัตตัญญตา รู้จักประมาณตน ปฏิบัติตน วางตน ให้เหมาะสมแก่ฐานะ และรู้จัก ประมาณในการ บริโภคใช้สอยทรัพย์สินที่มีอยู่ และตามมีตามได้

๓.๕ กาลัญญตา รู้จักกาล คือ รู้จักเวลา หรือโอกาสที่ควร และไม่ควรวุต หรือกระทำ การต่างๆ

๓.๖ ปริสัจญตา รู้จักชุมชน ว่ามีอธยาศัยใจคอ ฐานะความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียม ประเพณีของ หมู่ชนต่างๆ เพื่อให้รู้จักวางตัวให้เหมาะสม

๓.๗ บุคคลัญญตา รู้จักบุคคล ว่ามีอธยาศัยใจคอ มีภูมิธรรม ภูมิปัญญา และมีฐานะอย่างไร เพื่อปฏิบัติ ตน หรือวางตน ให้เหมาะสมตามฐานะของเราและของเขา

๒.๓ หลักความบริสุทธิ์ คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ กระทำกิจการงาน ด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ด้วยเจตนา ความคิดอ่าน ที่บริสุทธิ์

๒.๔ หลักความยุติธรรม คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ และปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยความชอบธรรม บนพื้นฐานแห่งหลักกรรม หลักการ เหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และตรง ประเด็น และด้วยความเที่ยงธรรม คือ ไม่อคติ หรือลำเอียงด้วยความหลงรัก หลงชัง ด้วยความกลัวเกรง และด้วยความหลง ไม่รู้จริง คือขาดข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และสมบูรณ์ เป็นเครื่อง ประกอบการวินิจฉัย ตัดสินใจ ให้ความเที่ยงธรรม

หลัก “ธรรมาภิบาล” นี้ เมื่อกระจายเป็นข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สำหรับพระราชมา มหากษัตริย์ ที่ทรงใช้ ปกครองพระราชอาณาจักร ให้อาณาประชาราษฎร์อยู่เย็นเป็นสุข ชื่อว่า “ทศพิธราชธรรม” อัน ผู้ปกครอง/ผู้บริหารประเทศชาติทุกระดับ และแม้ผู้บริหารองค์กรอื่นๆ พึงใช้ประกอบ การปฏิบัติงานของตน ให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวม ได้เป็นอย่างดี “ทศพิธราชธรรม” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณอันประเสริฐของเรา ได้ทรงถือ เป็นหลัก ปฏิบัติ ในการครองพระราชอาณาจักร ให้พสกนิกรของพระองค์อยู่เย็นเป็นสุข เป็นที่ประจักษ์ตา ประจักษ์ใจแก่ชนชาวโลกเสมอมา มี ๑๐ ประการ ตามพระพุทธภาษิตดังต่อไปนี้ คือ

๑) ทาน การให้

๒) ศีล การสังวรระวังกายและวาจา ให้เรียบร้อยดีไม่มีโทษ

๓) ปริจจาคะ การเสียสละ

๔) อาชชวะ ความซื่อตรง

๕) มัททวะ ความสุภาพอ่อนโยน

๖) ตปะ ความเพียรเพ่งเผากิเลส

๗) อักโกธะ ความไม่โกรธ

๘) อวิหิงสา การไม่เบียดเบียนผู้อื่น ตลอดทั้งสัตว์ให้ได้ทุกขียาก

๙) ชั้นติ ความอดทน

๑๐) อวิโรธนะ ความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ผิดทำนองคลองธรรม และดำรงอาการคงที่ ไม่หวั่นไหว ด้วยอำนาจยินดียินร้าย

จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการใช้งานมากขึ้น ผลของการพัฒนา ทำให้มีการประยุกต์ใช้งานกันอย่างกว้างขวาง จนอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคนไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

ผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศมีทั้งทางบวกและทางลบ ทางบวกทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ดีช่วยส่งเสริมให้มี ประสิทธิภาพในการทำงาน ทำให้เกิดการผลิตในอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้เกิดการค้าค้นคว้าวิจัยสิ่งใหม่ ส่งเสริมสุขภาพและ ความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ทางลบทำให้เกิดอาชญากรรม ทำให้ความสัมพันธ์ของมนุษย์เสื่อมถอย ทำให้เกิดการเสี่ยงภัยทางด้านธุรกิจ ธุรกิจในปัจจุบันจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ข้อมูลข่าวสารของธุรกิจฝากไว้ในศูนย์ข้อมูล หากข้อมูลเกิดการสูญหาย ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจโดยตรง คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่ทำงานตามคำสั่ง การนำมาใช้ในทางใดจึงขึ้นอยู่กับผู้ใช้ จริยธรรมการใช้คอมพิวเตอร์จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้กับผู้ใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้รู้จักการใช้งานที่เหมาะสม ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศก็จำเป็นต้องปลูกฝังเช่นเดียวกัน เพื่อให้ผู้ใช้นำไปใช้งานที่เป็นประโยชน์เชิงสร้างสรรค์หรือทางบวก มิให้นำไปใช้ในทางที่ไม่ดีอย่างเช่นที่เกิดขึ้นเสมอๆ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการต่างๆ และระบบงานที่ช่วยให้ได้สารสนเทศหรือข่าวสารที่ต้องการ โดยจะรวมถึง

๑. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์คมนาคมต่างๆ รวมทั้งซอฟต์แวร์ทั้งระบบสำเร็จรูปและพัฒนาขึ้นโดยเฉพาะด้าน

๒. กระบวนการในการนำอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ข้างต้นมาใช้งาน รวบรวมข้อมูล จัดเก็บประมวลผล และแสดงผลลัพธ์เป็นสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

ในปัจจุบันการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกองค์กร การเชื่อมโยงสารสนเทศผ่านทางคอมพิวเตอร์ ทำให้สิ่งที่มีค่ามากที่สุดของระบบ คือ ข้อมูลและสารสนเทศ อาจถูกจารกรรม ถูกปรับเปลี่ยน ถูกเข้าถึงโดยเจ้าของไม่รู้ตัว ถูกปิดกั้นขัดขวางให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ หรือถูกทำลายเสียหายไป ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ยากบนโลกของเครือข่าย โดยเฉพาะเมื่ออยู่บนอินเทอร์เน็ต

ดังนั้นการมีคุณธรรม และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีจึงเป็นเรื่องที่สำคัญไม่แพ้กัน มีรายละเอียดดังนี้

๑. ไม่ควรให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ

๒. ไม่บิดเบือนความถูกต้องของข้อมูล ให้ผู้รับคนต่อไปได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

๓. ไม่ควรเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๔. ไม่ควรเปิดเผยข้อมูลกับผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต

๕. ไม่ทำลายข้อมูล

๖. ไม่เข้าควบคุมระบบบางส่วน หรือทั้งหมดโดยไม่ได้รับอนุญาต

๗. ไม่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าตัวเองเป็นอีกบุคคลหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การปลอมอีเมลของผู้ส่งเพื่อให้ผู้รับเข้าใจผิด เพื่อการเข้าใจผิด หรือ ต้องการล้วงความลับ

๘. การขัดขวางการให้บริการของเซิร์ฟเวอร์ โดยการทำให้มีการใช้ทรัพยากรของเซิร์ฟเวอร์จนหมด หรือถึงขีดจำกัดของมัน ตัวอย่างเช่น เว็บบอร์ด หรือ อีเมลเซิร์ฟเวอร์ การโจมตีจะทำได้โดยการเปิดการเชื่อมต่อกับเซิร์ฟเวอร์จนถึงขีดจำกัดของเซิร์ฟเวอร์ ทำให้ผู้ใช้คนอื่นๆไม่สามารถเข้ามาใช้บริการได้

๙. ไม่ปล่อย หรือ สร้างโปรแกรมประสงค์ร้าย (Malicious Program) ซึ่งเรียกกย่อๆว่า (Malware) เป็นโปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำการ ก่อกวน ทำลาย หรือทำความเสียหายระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่าย โปรแกรมประสงค์ร้ายที่แพร่หลายในปัจจุบันคือ ไวรัส เวิร์ม และม้าโทรจัน

๑๐. ไม่ก่อความรำคาญให้กับผู้อื่น โดยวิธีการต่างๆ เช่น สแปม (Spam) (การส่งอีเมลไปยังผู้ใช้จำนวนมาก โดยมีจุดประสงค์เพื่อการโฆษณา)

๑๑. ไม่ผลิตหรือใช้สปายแวร์ (Spyware) โดยสปายแวร์จะใช้ช่องทางการเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตเพื่อแอบส่งข้อมูลส่วนตัวของผู้นั้นไปให้กับบุคคลหรือองค์กรหนึ่งโดยที่ผู้ใช้ไม่ทราบ

จริยธรรมและคุณธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกวัน การใช้งานระบบเครือข่ายที่ออนไลน์และส่งข่าวสารถึงกันย่อมมีผู้ที่มีความประพฤติไม่ดีปะปนและสร้างปัญหาให้กับผู้อื่นอยู่เสมอ หลายเครือข่ายจึงได้ออกกฎเกณฑ์การใช้งานภายในเครือข่าย เพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายของตนยึดถือ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และได้รับประโยชน์สูงสุด ดังนั้น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกคนที่เป็นสมาชิกเครือข่ายจะต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ข้อบังคับของ เครือข่ายนั้นมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้ร่วมใช้บริการคนอื่นและจะต้องรับผิดชอบต่อภาระกิจของตนเองที่เข้าไปขอใช้บริการต่างๆ บนเครือข่ายบนระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเรียกเข้ามิได้เป็นเพียงเครือข่ายขององค์กรที่ผู้ใช้สังกัด แต่เป็นการเชื่อมโยงของเครือข่ายต่างๆ เข้าหากันหลายพันหลายหมื่นเครือข่ายมีข้อมูลข่าวสารอยู่ระหว่างเครือข่ายเป็นจำนวนมาก การส่งข่าวสารในเครือข่ายนั้นอาจทำให้ข่าวสารกระจายเดินทางไปยังเครือข่ายอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากหรือแม้แต่การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ฉบับหนึ่งก็อาจจะต้องเดินทางผ่านเครือข่ายอีกหลายเครือข่ายกว่าจะถึงปลายทาง ดังนั้นผู้ใช้บริการต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาปริมาณข้อมูลข่าวสารที่วิ่งอยู่บนเครือข่ายการใช้งานอย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์จะทำให้สังคมอินเทอร์เน็ตน่าใช้และเป็นประโยชน์ร่วมกันอย่างดี กิจกรรมบางอย่างที่ไม่ควรปฏิบัติจะต้องหลีกเลี่ยงเช่นการส่งกระจายข่าวไปเป็นจำนวนมากบนเครือข่าย การส่งเอกสารจดหมายลูกโซ่ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นผลเสียโดยรวมต่อผู้ใช้และไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อสังคมอินเทอร์เน็ต

เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอินเทอร์เน็ตสงบสุข Arlene H.Rinaldi แห่งมหาวิทยาลัย ฟอริตดา แอตแลนติก จึงรวบรวมกฎกติกา มารยาทและวางเป็นจรรยาบรรณอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกว่า Netiquette ไว้ดังนี้

จรรยาบรรณที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยึดถือไว้เป็นบทการปฏิบัติเพื่อเตือนความจำ

๑. ต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์ทำร้ายหรือละเมิดผู้อื่น
๒. ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
๓. ต้องไม่สอดแนมหรือแก้ไขเปิดดูในแฟ้มของผู้อื่น
๔. ต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
๕. ต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ
๖. ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
๗. ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
๘. ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
๙. ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมอันติดตามาจากการกระทำ
๑๐. ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา มารยาท

จรรยาบรรณเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมอินเทอร์เน็ตเป็นระเบียบความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องที่จะต้องปลูกฝังกฎเกณฑ์ของแต่ละเครือข่ายจึงต้องมีการวางระเบียบเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน บางเครือข่ายมีบทลงโทษและจรรยาบรรณที่ชัดเจน เพื่อช่วยให้สังคมสงบสุขและหากการละเมิดรุนแรงกฎหมายก็จะเข้ามามีบทบาทได้เช่นกัน

กฎหมายและศีลธรรม (Moral) เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรของสังคมมาช้านานเราพอเข้าใจได้ง่าย ๆ ว่า รัฐเป็นผู้ตรากฎหมายขึ้นเพื่อใช้บังคับพลเมืองในอาณาเขตของรัฐ ขณะศีลธรรมเป็นข้อบัญญัติทางศาสนาซึ่งเป็นหลักความเชื่อของประชาชน จริยธรรม (Ethics) เป็นเรื่องของการกำหนดความถูกต้องดีงาม สิ่งที่ไม่ควรทำ มีหลักปฏิบัติในระดับที่สูงกว่ามารยาทในสังคม เช่น คนที่ไม่ยอมเข้าแถวเพื่อขอรับบริการตามสิทธิ์ก่อนหลังอาจถือว่าไม่มีมารยาทหรือพนักงานคอมพิวเตอร์คนหนึ่งเอาข้อมูลทางการเงินของลูกค้าที่เขาจะต้องเห็นตามหน้าที่การงานไปหาผลประโยชน์แก่ตนเอง เช่น ขายรายชื่ออื่นให้ธุรกิจอื่นหรือบอกให้แก่คู่แข่งซึ่งเป็นพนักงานขายตรงไปเสนอขายสินค้า การกระทำเช่นนี้ถือว่าไม่ถูกต้อง ไม่มีจริยธรรม จริยอยู่ แม้ว่าบริษัทที่พนักงานผู้นั้นทำงานอยู่จะไม่เสียหาย แต่การนำเอาของบริษัทไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวก็เป็นสิ่งที่ไม่อาจทำได้อย่างเปิดเผย หรือพนักงานขายสินค้าของทางบริการหนึ่งซึ่งลาออกจากบริษัทเพื่อไปทำงานกับบริษัทคู่แข่งแล้วใช้ประโยชน์จากความรู้ในเรื่องข้อมูลราคาหรือความลับทางการค้าของบริษัทแรกไปให้บริษัทหลัง ก็อาจเรียกได้ว่าพนักงานคนนั้นไม่มีจริยธรรม เมื่อสังคมสลับซับซ้อนขึ้น มีการแบ่งหน้าที่กันออกเป็นหน้าที่ต่าง ๆ จึงมีข้อกำหนดที่เรียกว่า “จรรยาวิชาชีพ” (Code of Conduct) ขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติของคนในอาชีพนั้น ๆ เราคงเคยได้ยิน จรรยาบรรณของแพทย์ ที่จะไม่เปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวของคนไข้ จรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ที่รับเงินทองสิ่งตอบแทนเพื่อเสนอข่าวหรือไม่เสนอข่าวไม่เปิดเผยแหล่งข่าวถ้าแหล่งข่าวไม่ต้องการจรรยาบรรณวิชาชีพของสถาปนิกหรือวิศวกรผู้ออกแบบที่ต้องไม่รับผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้ขายอุปกรณ์ที่ใช้ในงานที่เขาออกแบบซึ่งขายให้กับผู้ว่าจ้างงานขึ้นนั้นเพราะเขาได้รับผลตอบแทนจากผู้ว่าจ้างแล้ว จรรยาบรรณของวิชาชีพใด ก็มักกำหนดขึ้นโดยสมาคมวิชาชีพนั้น โดยมีข้อกำหนด บทลงโทษที่นอกเหนือไปจากกฎหมายบ้านเมือง เช่น เพิกถอนสมาชิกภาพ เพิกถอนหรือพักใบประกอบวิชาชีพ และอาจมีกฎหมายรองรับอีกด้วย อาชีพนักคอมพิวเตอร์ เป็นอาชีพใหม่ในสังคมสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ ก็เป็นสิ่งที่ใหม่ที่มีศีลธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณเฉพาะของตนซึ่งบางครั้งก็แตกต่างจากจริยธรรมที่ยอมรับกันมาแต่ก่อน หลักพื้นฐานของจริยธรรมในสังคมสารสนเทศก็คือการเคารพผู้อื่น เคารพความเป็นส่วนตัว การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลก็จะเฉพาะสิทธิ์ที่ตนเองมีในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับงาน

- ลินดา เฮอร์นดอน ได้กล่าวถึงบัญญัติสิบประการของการใช้คอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้
๑. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้ายผู้อื่น
 ๒. ไม่รบกวนงานคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
 ๓. ไม่แอบดูแฟ้มข้อมูลของผู้อื่น
 ๔. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อลักขโมย
 ๕. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นพยานเท็จ
 ๖. ไม่ใช้หรือทำสำเนาซอฟต์แวร์ที่ตนไม่ได้ซื้อสิทธิ์
 ๗. ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจหน้าที่
 ๘. ไม่ฉวยเอาทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นมาเป็นของตน
 ๙. คิดถึงผลต่อเนื่องทางสังคมของโปรแกรมที่เขียน
 ๑๐. ใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่แสดงถึงความใคร่ครวญและเคารพ จรรยาวิชาชีพ ของสมาชิกสมาคมเครื่องจักรกลคอมพิวเตอร์ (Association of Computer Machinery ACM Code of Conduct) ซึ่งเป็นสมาคมวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งมีดังนี้
๑. กฎข้อบังคับทางศีลธรรมทั่วไป๑. ทำประโยชน์ให้สังคมและความผาสุกของมนุษย์ ข้อนี้เกี่ยวกับ

คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกคนคุ้มครองหลักสิทธิมนุษยชน ขั้นพื้นฐาน เคารพความหลากหลายของวัฒนธรรมทั้งหมด ลดผลด้านลบของระบบคอมพิวเตอร์ที่มีต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

๒. ไม่ทำอันตรายแก่ผู้อื่น อันตรายหมายถึงรวมถึง การบาดเจ็บหรือผลต่อเนื่องด้านลบ เช่น การสูญเสีย ข้อมูลอันเป็นที่ไม่พึงปรารถนา ทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา หลักการข้อนี้ห้ามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปทำอันตรายต่อผู้ใช้สาธารณชน พนักงานและนายจ้าง อันตรายนี้รวมถึงการจงใจทำลายหรือแก้ไขข้อมูลในแฟ้มข้อมูลและโปรแกรมที่ทำให้สูญเสีย หรือเสียเวลา และความพยายามของบุคลากรที่จำเป็นต้องใช้ทำลายไวรัสคอมพิวเตอร์ในสภาพแวดล้อมที่ทำงาน นัก วิชาซีพคอมพิวเตอร์จะต้องรายงานสัญญาณอันตรายที่อาจก่อให้เกิดผลต่อความเสียหายของสังคมและ บุคคล แม้ว่าหัวหน้างานจะไม่ลงมือแก้ไขหรือลดทอนอันตรายนั้น ก็อาจจำเป็นต้องแจ้งให้ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ทราบโดยอาจอาศัยผู้ร่วมวิชาชีพเป็นผู้ให้คำปรึกษา

๓. ซื่อสัตย์และไว้วางใจได้ นักคอมพิวเตอร์ที่ซื่อสัตย์นอกจากจะไม่จงใจแอบอ้างระบบหรือการออกแบบที่ หลอกลวงอันเป็นที่เห็นแก่แล้ว ยังจะต้องเปิดเผยอย่างเต็มที่ให้เห็นข้อจำกัดและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบ ทั้งหมดอีกด้วย

๔. ยุติธรรมและการกระทำที่ไม่แบ่งแยกกัน ข้อบังคับข้อนี้ใช้คุณค่าของความเสมอภาค ความใจกว้าง ให้อภัย เคารพในผู้อื่น ความเที่ยงธรรม การแบ่งแยกกันโดยเชื้อชาติ เพศ ศาสนา อายุ ความพิการ สัญชาติ หรือปัจจัยอื่นเป็นสิ่งที่ไม่อาจยอมรับได้

๕. ให้เกียรติสิทธิในทรัพย์สิน รวมทั้งลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร แม้ว่าสิ่งซึ่งมีลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ความลับทางการ ค้า การละเมิดข้อตกลงการใช้สิทธิ จะได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายอยู่แล้ว แม้แต่ซอฟต์แวร์ที่ไม่ได้รับการ คุ้มครอง การละเมิดก็ถือว่าเป็นการขัดต่อการประเพณีทางวิชาชีพ การลอกหรือทำสำเนาซอฟต์แวร์ จะต้องทำโดยมีอำนาจหน้าที่เท่านั้น การทำสำเนาวัสดุใด ๆ เป็นสิ่งที่ให้อภัยไม่ได้

๖. ให้เกียรติแก่ทรัพย์สินทางปัญญา นักวิชาชีพคอมพิวเตอร์จะต้องป้องกันหลักคุณธรรมของทรัพย์สินทาง ปัญญา แม้ว่างานนั้นจะไม่ได้รับการป้องกันอย่างเปิดเผยก็ตาม เช่น งานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตร

๗. เคารพความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น หลักการนี้ยังหมายถึง การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในระบบเท่าที่ จำเป็น มีระยะเวลากำหนดการเก็บรักษาและทิ้งอย่างชัดเจน และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การรวบรวม ข้อมูลไว้เพื่อวัตถุประสงค์หนึ่ง ข้อมูลนั้นจะถูกนำไปใช้ เพื่อการอื่นโดยไม่ได้รับคำยินยอมจากผู้นั้นมิได้

๘. ให้เกียรติในการรักษาความลับ หลักแห่งความซื่อสัตย์ข้อนี้ขยายไปถึงความลับของข้อมูลที่ไม่ว่าจะแจ้ง โดยเปิดเผยหรือสัญญาว่าจะปกปิดเป็นความลับ หรือโดยนัยเมื่อข้อมูลส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของผู้นั้นปรากฏขึ้น จริยธรรมข้อนี้เกี่ยวข้องกับการเคารพข้อบังคับทั้งหลายที่เกี่ยวกับความลับของนายจ้าง ลูกค้า ผู้ใช้ เว้นเสียแต่เปิดเผยโดยกฎหมายบังคับหรือตามหลักแห่งจรรยาบรรณนี้

๒. ความรับผิดชอบในวิชาชีพ๑. มุ่งมั่นเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดีที่สุด และให้ตระหนักถึงผลเสียหายที่สืบเนื่อง จากระบบที่ด้อยคุณภาพ๒. ได้มาและรักษาไว้ซึ่งความเชี่ยวชาญแห่งวิชาชีพ๓. รับรู้และเคารพกฎหมาย ท้องถิ่น กฎหมายแห่งรัฐ และกฎหมายระหว่างประเทศ๔. ยอมรับและจัดให้มีการสอบทานทางวิชาชีพ (Professional Review) ๕. ให้ความเห็นประเมินระบบคอมพิวเตอร์และผลกระทบอย่างละเอียดครบถ้วน รวมทั้งการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นไปได้ ๖. ให้เกียรติ รักษาสัญญา ข้อตกลง และความรับผิดชอบที่ ได้รับมอบหมาย ๗. ปรับปรุงความเข้าใจของสาธารณชนต่อคอมพิวเตอร์และผลสืบเนื่อง๘. เข้าถึง ทรัพยากรคอมพิวเตอร์และสืบสารเฉพาะเมื่อได้รับมอบอำนาจตามหน้าที่เท่านั้นไม่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ของผู้อื่น ซอฟต์แวร์ แฟ้มข้อมูลใด ๆ โดยไม่ได้ขออนุญาต

๓. จริยธรรมในการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ ๑. ไม่โฆษณาหรือเสนอขายสินค้า ๒. รู้ตัวว่ากำลังกล่าว อะไร ๓. ถ้าไม่เห็นด้วยกับหลักพื้นฐานของรายชื่อกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก ก็ควรออกจากกลุ่มไม่ควรโต้แย้ง ๔. คิดก่อนเขียน ๕. อย่าใช้อารมณ์ ๖. พยายามอ่านคำถามที่ถามบ่อย (FAQ) ก่อนเสมอ ๗. ไม่ส่ง ข่าวสารที่กล่าวร้าย หลอกลวง หยาดคาย ช่มชู้ ๘. ไม่ส่งต่อจดหมายลูกโซ่ หรือเมลขยะ ๙. ถ้าสงสัยไม่ทำ ดีกว่า ๑๐. รู้ไว้ด้วยว่าสำหรับผู้เขียน คือ บันทึกฉันทน์เพื่อน แต่สำหรับผู้รับ คือ ข้อความที่จารึกไว้บนศิลา

จารึก ๑๑. ให้ความระมัดระวังกับคำเสียดสี และอารมณ์ขัน ๑๒. อ่านข้อความในอีเมล ให้ละเอียดก่อนส่ง
ความประณีตและตัวสะกด การันต์ เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง ๑๓. ดูรายชื่อผู้รับให้ดีว่า เขาคือคนที่เราตั้งใจจะ
ส่งไปถึง

หลักสูตร จริยธรรมสำหรับผู้ผู้นำ (Ethical for Leadership)

ท่ามกลางการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรง ทุกองค์กรธุรกิจต่างมุ่งสร้าง ผลประกอบการให้ได้มากที่สุด เพื่อการเติบโตหรือความอยู่รอด หลายครั้งที่ผู้นำองค์กร ต้องเผชิญ คือ ความกดดันซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของตนหรือของบริษัทที่ต้องการกับ ความถูกต้องที่ควรเป็นซึ่งถือเป็นสิ่งที่สังคมรับรู้ และต้องการ ภาวะดังกล่าวเรียกว่า “Ethical dilemma” ซึ่งเป็นภาวะกดดันที่ผู้นำต้องตัดสินใจเลือก เอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างผลประโยชน์หรือคุณธรรมซึ่งไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน สำหรับผู้นำที่ไม่มีคุณธรรม ย่อมเลือกผลประโยชน์ที่ตนพึงได้ก่อนแน่นอนแล้ว กลบเกลื่อนพรางตาสังคมในเรื่องความ ไม่ถูกต้องให้ผ่านพ้นไปอย่างแนบเนียนหรือบางครั้งก็นำขุ่นๆ ดังจะเห็นได้บ่อยครั้งในสังคมที่ผู้บริโภค ถูกเอาเปรียบ โดยรู้ตัวบ้าง ไม่รู้ตัวบ้าง

เนื่องจากเรื่องของจริยธรรมเป็นความสมัครใจและเป็นคุณธรรมชั้นสูงของคนที่จะเลือกปฏิบัติ กฎหมาย ไม่ได้มีส่วนบังคับจริงจัง ยกเว้นสังคมจะช่วยกันสอดส่องดูแลและบอยคอต จึงพบว่าหลายธุรกิจ ก่อเกิดมา โดยฉวยเอาความเดือดร้อนของผู้คน องค์กรที่ขาดจริยธรรมก็เกิดจากคนที่ไม่จริยธรรม จะเห็นว่าผู้นำองค์กรก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งเหมือนกัน ย่อมมีคุณลักษณะประจำตัว(Attribute) ที่แตกต่างกัน แล้วแต่คนไม่เหมือนกัน แต่เมื่อมาเป็นผู้นำและบริหารองค์กรแล้ว มักมีความต้องการ ที่เหมือนกันคือ ผลประโยชน์สูงสุด หากแต่คุณลักษณะที่ต่างกันซึ่งขึ้นกับสำนึกความรับผิดชอบแยกแยะ ชั่วดีไม่เท่ากันทำให้ระดับของจริยธรรมต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้นำที่แตกต่างกัน

เพราะฉะนั้นการเป็นผู้นำที่ดีและมีจริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ผู้นำจะประสบความสำเร็จตามที่ได้วางไว้ ได้อย่างดี มุ่งองค์ประกอบมากมายที่จะนำมาพิจารณาการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและไปในทิศทางเดียวกันนั้นจะ ใช้ความรู้ความสามารถเพียงด้านเดียวคงจะไม่พอต่อการถึงจุดหมายปลายทาง จึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีจริยธรรมด้วย

การพัฒนาระดับความสามารถ (Quotient) ในด้านต่างๆ พร้อมทั้งเรื่องของจริยธรรมของผู้นำนั้นจึงเป็นประเด็นที่สำคัญ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตและส่งให้ชีวิตการทำงานดีขึ้นไปด้วยจึงจะเรียกว่า การเป็นผู้นำและนักบริหารมืออาชีพที่มีจริยธรรมอันดีงาม

การพัฒนาผู้นำ ให้มีภาวะผู้นำนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ ทั้ง ๕ ด้าน อันได้แก่

๑. ความรู้ความสามารถในงาน
๒. การคิดเชิงกลยุทธ์
๓. การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้นำและนักบริหารมืออาชีพพัฒนาตัวเอง เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
๔. มีภาวะผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงและการสร้างนวัตกรรม
๕. มีจริยธรรมอันดีงามและรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้นำและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีในเรื่องของจริยธรรมนั้น จะทำให้รู้จักตัวเอง, รู้จักพนักงาน, รู้จักองค์กรและมีทัศนคติเชิงบวก ทำให้การบริหารงานได้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล สำคัญโดยง่าย และเมื่อพัฒนาทีมงานโดยจัดการตัวเอง จัดการพนักงาน จัดองค์การให้เหมาะสมและบริหารอย่างสร้างสรรค์แล้ว ก็จะกลายเป็นผู้นำและนักบริหารมืออาชีพที่ทรงคุณค่าพร้อมทั้งมีจริยธรรมอันดีงามควบคู่ไปด้วย

การพัฒนาระดับความสามารถในด้านต่างๆ ที่สำคัญและจริยธรรมของผู้นำนั้น จึงเป็นแนวทางที่องค์กรส่วนใหญ่อยากให้เกิดขึ้นกับผู้นำในองค์กรของตัวเองโดยการทำให้ผู้นำมี EQ ที่สูงขึ้น

- IQ : ทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างฉลาด
- EQ : การจัดการอารมณ์เชิงลบของตัวเอง
- AQ : การเปลี่ยนอุปสรรคให้เป็นโอกาสที่ท้าทาย
- OQ : การแสดงผลงานที่มีคุณค่า
- UQ : การเป็นบุคคลที่มีจริยธรรมอันดี

การประยุกต์ใช้แนวทางบริหารจัดการ Q (Quotient) ต่างๆ กับเป้าหมายในชีวิตหรืองานที่ได้รับ รวมถึงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ผู้นำสามารถพิชิตเป้าหมายของตัวเอง และมีความสัมพันธ์ที่มีต่อบุคคลรอบข้าง รวมถึงการเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมที่ดีขององค์กรและเข้าใจภาวะผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงและการสร้างนวัตกรรมได้เป็นอย่างดี จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน การเรียนรู้และนำแนวทางไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างเข้าใจแนวทาง ๕Q นั้น จะทำให้ผู้นำได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่แล้วอย่างเต็มที่และเต็มกำลังด้วยจริยธรรมอันดีงาม นั่นก็หมายความว่า จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลที่ดีขึ้นที่ประกอบไปด้วยศีลธรรมและจริยธรรม จึงทำให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและมีคุณค่าต่อสังคม โดยที่ Q แต่ละตัวจะสอดคล้องกันและทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีหลักของสมาธิเข้าไปเป็นพื้นฐานของสิ่งเหล่านี้ ประกอบกับการเพิ่มในส่วนของจริยธรรมอันดีงาม จะทำให้เป็น ๕Q แบบยั่งยืนแล้ว เป็นต้นแบบเพื่อองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ได้นำไปปรับใช้ให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรตัวเอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้สร้างมุมมองการอยู่ร่วมกันที่แตกต่างแต่ไม่แตกแยกของผู้นำ โดยรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่น ผู้นำสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดโดยใช้หลักของจริยธรรมอันดีงาม เพิ่มประสิทธิผลของการสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างลงตัว สามารถประยุกต์ใช้ ๕Q กับการทำงานเพื่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เกิดการเรียนรู้กระบวนการของ ๕Q ของผู้นำที่ดีที่มีภาวะของผู้นำ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีรูปแบบและเห็นผลและทรงคุณค่าด้วยจริยธรรมอันดีงาม มีมุมมองปัญหาและอุปสรรคของงานที่เจออยู่ด้วยมุมมองใหม่ๆ สามารถนำวิธีการ ๕Q ของผู้นำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
๔. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ปรับบุคลิกภาพของผู้นำให้เข้ากับผู้อื่นอย่างเหมาะสม
๕. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจเรื่องจริยธรรมอันดีงาม
๖. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจว่าการมีจุดร่วม และ สงวนจุดต่างของผู้นำและการอยู่ร่วมกันในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกันนั้นสำคัญมาก
๗. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ค้นพบ “ตัวตน” ของผู้นำในแบบฉบับที่แท้จริงของตนเองซึ่งต้องมีจริยธรรมควบคู่ไปด้วย จึงจะสามารถนำพาตนเองและองค์กรที่มีความหลากหลายไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๘. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจหลักของ ๕Q ผ่านกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - สนุกกับการใช้ IQ (Intelligence Quotient) แก้ปัญหาต่างๆ
 - พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ EQ (Emotional Quotient)
 - ก้าวข้ามอุปสรรค AQ (Adversity Quotient) อย่างกล้าหาญ
 - แสดงผลงานอย่างมีคุณค่าด้วยความเป็นเจ้าของ OQ (Optimist Quotient)
 - พัฒนาตนเองเพื่ออยู่ร่วมกับสังคม UQ (Unity Quotient) อย่างมีความสุข
๙. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทดลองปฏิบัติผ่าน Workshop: กำหนดแนวทางพัฒนาจริยธรรมและ ๕Q ของตนเอง

ลักษณะของการอบรม

เป็นการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ ผ่าน Work Shop และกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า ๕Q (IQ EQ OQ AQ UQ) และ OD ที่หลากหลายประเภทผสมผสานกันพร้อมทั้งสอดแทรกเรื่องจริยธรรมไปตลอดทุกช่วงของการบรรยาย เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาทางวิชาการให้เข้าใจได้ง่าย สามารถนำไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการ

๑. บรรยายเนื้อหาวิชาการประกอบการทำ Work Shop และกิจกรรมกลุ่ม ในอัตราส่วน เนื้อหาวิชาการ ๗๐ : Work Shop กิจกรรม ๓๐
๒. การใช้เครื่องมือทางด้าน ๕Q และ OD tools และเทคนิคการฝึกอบรมหลายประเภท เช่น
 - Ai (Appreciative Inquiry)
 - Dialogue สนทนา
 - เกมพฤติกรรม
 - Work Shop
 - การระดมความคิดด้วย ๕Q
 - Clip VDO และอื่นๆ

หัวข้อสำคัญในการเรียนรู้

- หลักและวิธีการจัดการงานและคนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยจริยธรรมและ ๕Q
 - ใครคือคนที่องค์กรต้องการ
 - บทบาทหน้าที่ของหัวหน้างานที่มีจริยธรรมอันดีงาม
 - ทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์เพื่อการจัดการ (การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน)

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของคน

๑. ปัจจัยภายใน(Intrinsic factor) ได้แก่ อารมณ์ แรงปรารถนาและความต้องการ(Need) และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี(Moral)
๒. ปัจจัยภายนอก(Extrinsic factor) ได้แก่ โอกาส (Opportunity) และระบบการควบคุมของสังคม (Law)สำนึกของความดีและอิทธิพลของสังคม มีบทบาทในการเปลี่ยนพฤติกรรมของคน ก่อให้เกิดการกระทำที่ดี และรับผิดชอบต่อผู้อื่น (Ethical behavior) หากแต่ผู้ที่มีคุณธรรมนำการกระทำจะทำให้เกิดจริยปฏิบัติ แบบยั่งยืน ส่วนผู้ที่อิงบทลงโทษของสังคมก็สามารถเกิดจริยธรรมปฏิบัติได้แต่ไม่ยั่งยืน เมื่อมีโอกาส ก็จะกลับไปทำ ผิดอีก

๔ มุมมองของของจริยปฏิบัติ (Ethical behavior)

๑. ในมุมมองที่ถือเอาประโยชน์เป็นสำคัญ จริยปฏิบัติส่งผลที่ตีมากต่อผู้คนจำนวนมาก
๒. ในมุมมองจงใจแจกบุคคล จริยปฏิบัติจะให้ผลประโยชน์ระยะยาวแก่ผู้ปฏิบัติ
๓. ในมุมมองด้านคุณธรรม จริยปฏิบัติเป็นการเคารพสิทธิพื้นฐานของมนุษย์
๔. ในมุมมองของความยุติธรรม จริยปฏิบัติจะเป็นกลาง ชอบธรรม เสมอภาคต่อผู้คน

- เรียนรู้คน จากโมเดลผู้นำ ๔ ทิศ
การสร้างแรงผลักดันให้ลูกน้องทำงานและมุ่งมั่นทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
- ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจ ในการทำงาน
- เรียนรู้ทักษะการบริหารจัดการงานโดยสามารถวางแผนงานที่รับมอบหมาย สั่งงาน ติดตาม ความคุม และแก้ไข ปัญหาเบื้องต้น และรายงานผู้บังคับบัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการฝึกอบรม : รู้คน รู้งาน รู้ความต้องการขององค์กร

ความหลากหลายของกิจกรรม

- รู้จักตนเองเพื่อเข้าใจผู้อื่นด้วย ๕Q และเข้าใจเรื่องของจริยธรรม
- ความแตกต่างของเจนเนอเรชัน (generations' differences)
- เราเป็นค่าเฉลี่ยของคน ๕ คน ที่เราใกล้ชิดมากที่สุด
- Work Shop ๕Q ฝึกเล่าเรื่องตามคำสั่งและการแก้ปัญหา
- การพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยจริยธรรมและ ๕Q
- Work Shop เคารพเพื่อนด้วยตัวเลข (สงครามตัวเลข)
- Clip VDO การเข้าใจตนเอง
- เรียนรู้การทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเข้าใจเรื่องจริยธรรม
- “คิดด้วยสมอง...ทำด้วยใจที่มีจริยธรรมอันดีงาม”
- การสื่อสารแบบปากต่อปาก (Work Shop ใ้คำ)
- ความหมายที่แท้จริงของชีวิตและจริยธรรมอันดีงาม
- คำพังเพยไทย (Work Shop สนุกคล้ายเครียด)
- WHO ARE YOU (Work Shop)
- แบบทดสอบสัตว์สี่ทิศและความหมายของ ๕Q
- Dialogue (พูดคุยกันแบบสบาย ๆ ในกิจกรรมที่ผ่านมา)
- คนเราแตกต่างกันอย่างไร? และเราจะได้ประโยชน์จากความเข้าใจความต่างนั้นได้อย่างไร?
- เกมนวัตกรรม ฟันเฟืองแห่งองค์กร เพื่อนำไปประยุกต์ให้ผู้เข้าอบรม สามารถมีจิตสำนึกในเรื่องของจริยธรรมอันดีงามได้ด้วยตัวเอง
- ต้นไม้แห่งองค์กร ต้นไม้จริยธรรมอันดีงาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๑. ผู้เข้าอบรมได้สร้างมุมมองการอยู่ร่วมกันที่แตกต่างแต่ไม่แตกแยกของผู้นำ โดยรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่น ผู้นำสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดโดยใช้หลักของจริยธรรมอันดีงาม เพิ่มประสิทธิผลของการสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างลงตัว สามารถประยุกต์ใช้ ๕Q กับการทำงานเพื่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๒. ผู้เข้าอบรมได้เกิดการเรียนรู้กระบวนการของ ๕Q ของผู้นำที่ดีที่มีภาวะของผู้นำ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีรูปแบบและเห็นผลและทรงคุณค่าด้วยจริยธรรมอันดีงาม มีมุมมองปัญหาและอุปสรรคของงานที่เจออยู่ด้วยมุมมองใหม่ๆ สามารถนำวิธีการ ๕Q ของผู้นำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
๓. ผู้เข้าอบรมได้ปรับบุคลิกภาพของผู้นำให้เข้ากับผู้อื่นอย่างเหมาะสม
๔. ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจเรื่องจริยธรรมอันดีงาม
๕. ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจว่าการมีจุดร่วม และสงวนจุดต่างของผู้นำและการอยู่ร่วมกันในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกันนั้นสำคัญมาก

๖. ผู้เข้าอบรมได้ค้นพบ “ตัวตน” ของผู้นำในแบบฉบับที่แท้จริงของตนเองซึ่งต้องมีจริยธรรมควบคู่ไปด้วย จึงจะสามารถนำพาตนเองและองค์กรที่มีความหลากหลายไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจหลักของ ๕Q ผ่านกิจกรรมดังต่อไปนี้

- สนุกกับการใช้ IQ (Intelligence Quotient) แก้ปัญหาต่างๆ
- พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ EQ (Emotional Quotient)
- ก้าวข้ามอุปสรรค AQ (Adversity Quotient) อย่างกล้าหาญ
- แสดงผลงานอย่างมีคุณค่าด้วยความเป็นเจ้าของ OQ (Optimist Quotient)
- พัฒนาตนเองเพื่ออยู่ร่วมกับสังคม UQ (Unity Quotient) อย่างมีความสุข

แบบประเมินผล

โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อมูลมาจาก : เอกสารวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม หัวใจสำคัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
จัดทำโดย : นางชโลบล อังสโวิท ย นางเบญจวรรณ นาวารัตน์ นายประวิตร บุตรศรี นางสาวเขาวมาลย์จ้อยจุฬี นางอัจฉราพร พิบูลย์สมบัติ

ของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

ณ. ที่ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

คำชี้แจง โปรดให้ความร่วมมือโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยมและกรอกรายละเอียดลงในช่องว่างที่ตรงกับท่านและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดฝึกอบรมในโอกาสต่อไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยเรียงตามลำดับความสำคัญของหมายตามลำดับ

กิจกรรม	ระดับการประเมินผล				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ					
๑. การประชาสัมพันธ์และแจ้งข้อมูลการจัดโครงการ					
๒. การติดต่อประสานงาน					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
๓. ความเหมาะสมของสถานที่จัดอบรม					
๔. ความเหมาะสมของเครื่องมือ/อุปกรณ์					
ด้านคุณภาพการให้บริการ					
๕. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม					
๖. การนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน					
๗. ความน่าสนใจและความต่อเนื่องของการนำเสนอ					
๘. ระยะเวลาในการบรรยาย					
วิทยากรผู้อบรม					
๙. ความรู้ความสามารถของวิทยากร					
๑๐. เทคนิคการถ่ายทอดของวิทยากร					
๑๑. ความชัดเจนในการตอบคำถาม					
๑๒. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็น					
๑๓. บุคลิกภาพของวิทยากร					
๑๔. ข้อคิดที่ได้รับจากการฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์สำหรับในการทำงาน					
๑๕. คำแนะนำสำหรับแนวทางในการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์ในการทำงาน					
๑๖. การตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์ในการทำงาน					

ภาพกิจกรรม

โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

ภาพกิจกรรม

โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคณะผู้บริหาร และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาม

